

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu **Podstawy ekonomii**

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
-----------------------	---	---	--	--	---

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
1.Podstawy mikroekonomii	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia typ gospodarek - podaje istotę racjonalnego gospodarowania, - zna pojęcie rynku - posługuje się pojęciem konkurencji -- podaje pojęcie ceny - definiuje popyt i podaż - zna pojęcie równowagi rynkowej, -definiuje elastyczność popytu i podaży - wyjaśnia pojęcia: rynek pracy, popyt i podaż pracy - definiuje zasoby siły -zna podstawowe pojęcia ekonomiczne - opisuje przedmiot badań ekonomii -wyjaśnia pojęcie zasobów - wyjaśnia pojęcie potrzeb i środki ich zaspokajania - umie wymienić cechy potrzeb, wyjaśnia pojęcia wybór i koszt alternatywny -zna pojęcie rynku finansowego i kapitałowego - wymienia papiery wartościowe - zna pojęcie giełdy - podaje pojęcie rynku i surowców naturalnych -wyjaśnia pojęcia popytu i podaży na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podstawowe pojęcia ekonomiczne opisuje przedmiot badań ekonomii na I wyjaśnia pojęcia: ekonomii, mikro i makroekonomii ,dobra i usługi , wyjaśnia pojęcie zasobów wyjaśnia pojęcie potrzeb i środki ich zaspokajania - umie wymienić cechy potrzeb ; - wyjaśnia pojęcia wybór i koszt alternatywny - wyznacza krzywą możliwości produkcyjnych - przedstawia cechy poszczególnych typów gospodarek, - wymienia dwie strony zasady racjonalnego gospodarowania - klasyfikuje i definiuje rynki -wymienia podmioty gospodarki rynkowej , -podaje rodzaje konkurencji na rynku, -zna klasyfikację cen, - podaje prawo popytu i podaży; - przedstawia stan równowagi rynkowej, - wyjaśnia podstawy decyzji konsumenta na rynku , 	<ul style="list-style-type: none"> -dokonuje podziału zasobów, -dzieli potrzeby wg różnych kryteriów, - wyjaśnia podział potrzeb wg Maslowa i cechy potrzeb , -dokonuje podziału dóbr i usług , - odróżnia dobra ekonomiczne od wolnych - omawia cechy różnych typów gospodarek, - interpretuje zasadę racjonalnego gospodarowania , - podaje cechy rynku - charakteryzuje rodzaje konkurencji, - wymienia czynniki wpływające na popyt i podaż, - oblicza elastyczność, -opisuje zjawisko równowagi rynkowej oraz przejawy jej braku, - wyznacza cenę równowagi rynkowej, - oblicza użyteczność całkowitą, przeciętną i marginalną, - sporządza budżet indywidualny i budżet gospodarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje potrzeby wg różnych kryteriów, -objaśnia na czym polega problem rzadkości, - wskazuje rolę dóbr ekonomicznych i wolnych . -ustala zasoby potrzebne do wytworzenia dóbr i usług, - interpretuje kształt krzywej możliwości produkcyjnych , -potrafi porównać, jak w poszczególnych systemach ekonomicznych rozwiązywane są podstawowe problemy gospodarcze, - uzasadnia konieczność działania racjonalnego, -omawia czynniki wpływające na zmiany popytu i podaży , - wyjaśnia działanie prawa popytu i prawa podaży, -wyjaśnia zmiany w popycie i podaży spowodowane czynnikami niecenowymi - interpretuje wskaźniki elastyczności popytu i podaży - charakteryzuje nadwyżkę i niedobór rynkowy - omawia mechanizm 	<ul style="list-style-type: none"> -potrafi określić pozytywne i negatywne aspekty decyzji gospodarczych, -omawia rolę wiedzy w procesie podejmowania decyzji, -charakteryzuje sposoby rozwiązywania problemów niedoboru w różnych systemach ekonomicznych , -objaśnić decyzje producentów gospodarujących w różnych strukturach rynkowych, -ocenia efektywność rynku konkurencyjnego, -wyjaśnia konieczność dokonywania wyborów ekonomicznych, - dokonuje wyboru ekonomicznego przy pomocy analizy korzyści i kosztów, - umie przesunąć krzywą możliwości produkcyjnych w wyniku działania różnych czynników, - charakteryzuje sposoby rozwiązywania problemów niedoboru w różnych systemach

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
	<p>- wyjaśnia pojęcia popytu i podaży na rynku kapitałowym</p>	<p>-rozdziela koszty stałe i zmienne, - zna struktury rynku, - wymienia czynniki wpływające na popyt i podaż na rynku pracy, - zna podział rynku finansowego i wymienia funkcje rynku kapitałowego ; -definiuje papiery wartościowe, - zna funkcje giełdy i podstawowe pojęcia związane z funkcjonowaniem giełdy, - wymienia czynniki determinujące popyt i podaż na rynku kapitałowym,</p>	<p>domowego, - wyjaśnia podstawy decyzji konsumenta na rynku, - wskazuje wpływ zmiany dochodów oraz zmiany cen na strukturę konsumpcji, - omawia czynniki wpływające na popyt i podaż na rynku pracy - wyjaśnia mechanizm równowagi rynkowej na rynku pracy, - wyznacza krzywą popytu i podaży na rynku pracy, - wymienia czynniki pozapłacowe wpływające na popyt i podaż na rynku pracy, - omawia elementy rynku finansowego i jego funkcje - charakteryzuje papiery wartościowe, - wymienia rodzaje notowań giełdowych, - podaje zasady popytu i podaży zasobów naturalnych</p>	<p>przywracania równowagi rynkowej, - uzasadnia wpływ ograniczenia budżetowego i użyteczności na decyzje konsumenta, - uzasadnia konieczność równoważenia rynku dóbr i usług, - opisuje zjawisko równowagi konsumenta , -interpretuje wyniki rynku pracy oraz sytuacje nadwyżki i niedoboru, - charakteryzuje czynniki pozapłacowe na rynku pracy - przedstawia czynniki wpływające na podaż kapitału i popyt na kapitał, - charakteryzuje podmioty emitujące papiery wartościowe , - omawia podstawowe wskaźniki giełdowe, - wyjaśnia mechanizm równowagi rynkowej na rynku kapitałowym , -wyjaśnia konieczność zastępowania zasobów naturalnych substytutami</p>	<p>ekonomicznych, -wskazuje współzależność podmiotów działających na rynku, - omawia konsekwencje ekonomiczne ustalania ceny, - uzasadnia znaczenie elastyczności popytu i podaży przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych przez producenta i konsumenta -uzasadnia wpływ ograniczenia budżetowego i użyteczności na decyzje konsumenta, - wyjaśnia znaczenie mechanizmu rynkowego - analizuje znaczenie elastyczności przy podejmowaniu decyzji, -uzasadnia konieczność równoważenia rynku dóbr i usług , -wskazuje wpływ polityki rządu na rynek pracy , -ocenia aktualne wskaźniki giełdowe. - uzasadnia konieczność ochrony środowiska naturalnego, - posiada wiedzę o rynku</p>

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
					kapitałowym, będąca efektem samodzielnej pracy,

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
2.Podstawy makroekonomii	<ul style="list-style-type: none"> -zna pojęcie makroekonomii -wymienia podstawowe problemy makroekonomiczne -rozpoznać rodzaje bezrobocia, -wylicza metody walki z bezrobociem, -zna rodzaje inflacji, -potrafi wymienić sposoby walki z inflacją, -wymienia podstawowe metody obliczania Produktu Krajowego Brutto, -wymienia funkcje państwa, -zna rolę państwa w gospodarce rynkowej, -potrafi wyjaśnić działanie modelu zagregowanego popytu (AD) i zagregowanej podaży (AS), -wylicza przyczyny nierównomiernego rozwoju gospodarczego, -przedstawia pojęcie budżetu państwa, -wymienia funkcje budżetu państwa, -zna dochody i wydatki budżetu państwa, -wymienia funkcje i cechy podatków, -zna istotę i funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje problemy makroekonomiczne, -omawia rodzaje bezrobocia, -potrafi rozpoznać rodzaj bezrobocia, -potrafi określić sposoby walki z inflacją, -potrafi rozróżnić rodzaje inflacji, -charakteryzuje konsekwencje społeczne i ekonomiczne inflacji -charakteryzuje instrumenty ograniczenia inflacji , -wymienia sposoby walki z inflacją, -omawia potrzebę ingerencji rządu w procesy gospodarcze -objaśnia podstawowe metody obliczania PKB -potrafi scharakteryzować rolę państwa w gospodarce rynkowej, -potrafi wskazać konsekwencje zachwiania równowagi gospodarczej -wyjaśnia pojęcie cyklu koniunkturalnego i charakteryzuje jego fazy , -charakteryzuje dochody i wydatki budżetu państwa, -wymienia narzędzia (instrumenty) polityki fiskalnej , -charakteryzuje funkcje i cechy podatków, 	<ul style="list-style-type: none"> -wylicza mierniki ekonomicznej aktywności zawodowej, -określić społeczne i ekonomiczne skutki bezrobocia, -określić przyczyny wzrostu cen w gospodarce, -wskazuje indeks cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) -oblicza roczną stopę inflacji, -określa skutki spadku siły nabywczej pieniądza -potrafi określić koszty i korzyści inflacji, -wskazuje związki zachodzące pomiędzy uczestnikami obiegu zinterpretować mierniki ekonomicznej aktywności zawodowej, -określa społeczne i ekonomiczne skutki bezrobocia, -oblicza roczną stopę inflacji -wskazuje koszty i korzyści inflacji -wymienia związki zachodzące pomiędzy uczestnikami obiegu okrężnego produktu 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia konsekwencje zachwiania równowagi gospodarczej wyjaśnia pojęcie cyklu koniunkturalnego i charakteryzuje jego fazy charakteryzuje dochody i wydatki budżetu państwa -porównuje narzędzia (instrumenty) polityki fiskalnej , wyjaśnia funkcje i cechy podatków , -porównuje czynniki determinujące popyt na pieniądz i podaż pieniądza, -definiuje podmioty kreujące podaż pieniądza, -przedstawia rolę banku centralnego w państwie , -określa koszty i korzyści inflacji, -określa skutki spadku siły nabywczej pieniądza,, -oblicza PKB różnymi metodami, -wskazuje wpływ instrumentów polityki fiskalnej na decyzje podmiotów gospodarczych, -określa korzyści otwartego rynku, -interpretuje dochody budżetowe, -wskazuje poziom równo- 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia związki zachodzące pomiędzy uczestnikami obiegu okrężnego produktu i dochodu w gospodarce -porównuje instrumenty polityki fiskalnej i monetarnej w wybranych okresach, -potrafi wyjaśnić koszty inflacji, -wyjaśnia zależność między PKB a PKN, -uzasadnia konieczność stosowania polityki fiskalnej i monetarnej, -wyjaśnia wpływ podatków i wydatków na zagregowany popyt, -charakteryzuje wpływ wydatków i podatków na realizację polityki państwa, uzasadnia konieczność stosowania narzędzi polityki fiskalnej w zależności od sytuacji gospodarczej w kraju, -porównuje narzędzia polityki fiskalnej stosowane na przestrzeni lat, -objaśnia skutki drukowania pieniędzy bez pokrycia, -porównuje możliwość

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
	pieniądza, -potrafi wymienić czynniki determinujące popyt na pieniądz i podaż pieniądza, -wymienia podmioty kreujące podaż pieniądza -potrafi przedstawić rolę banku centralnego w państwie, <i>-rozpoznać pojęcia związane z polityką handlową i walutową państwa,</i> -wymienia narzędzia zagranicznej polityki handlowej,	-potrafi wymienić czynniki determinujące popyt na pieniądz i podaż pieniądza, - identyfikuje podmioty kreujące podaż pieniądza, -wskazuje rolę banku centralnego w państwie, -omawia narzędzia polityki fiskalnej i monetarnej państwa, -wskazują narzędzia polityki handlowej	i dochodu w gospodarce -podaje celowość: liczenia Produktu Krajowego Brutto (PKB), -potrafi obliczyć PKB , -wycisza narzędzi polityki fiskalnej , -oblicza ilość wykreowanego pieniądza -potrafi przedstawić w formie graficznej ównowagę na rynku pieniężnym i jej zmiany -wyjaśnia znaczenie podaży pieniądza -podaje instrumenty polityki monetarnej,	wagi na rynku pieniężnym, -wyjaśnia zależność podaży pieniądza od koniunktury gospodarczej, -wskazuje znaczenie ograniczeń w wymianie międzynarodowej,	kreacji pieniądza w zależności -tworzy projekty uczniowskie porównujące stosowanie różnych narzędzi polityki fiskalnej i monetarnej w różnych krajach, -porównuje poziomy równowagi na rynku pieniężnym w zależności od poziomu zamożności konsumentów, -porównuje ograniczenie w handlu zagranicznym na przestrzeni kilku lat, - koordynuje działania podczas prac w grupach
3.Podmioty gospodarcze na rynku	wymienia funkcje i przedmiot działania przedsiębiorstw produkcyjnych, -zidentyfikuje pojęcia z zakresu organizacji procesu produkcji, np. elementy struktury ,formy organizacji procesu produkcji, cykl produkcyjny, typ produkcji, rytmiczność produkcji, -określa czynniki procesu produkcji, -wymienia czynności	-charakteryzuje działalność produkcyjną, usługową i handlową, - omawia funkcje i przedmiot działania przedsiębiorstw produkcyjnych, - omawia typy produkcji , -wymienia części składowe procesu produkcji , - klasyfikuje materiały, -rozpoznaje podmioty i formy sprzedaży występujące w obrocie towarowym, - wymienia cechy działalności usługowej,	analizuje działalność produkcyjną -oblicza czas trwania cyklu produkcyjnego -rozdziela elementy struktury procesu technologicznego -określa produkcję firm w regionie - analizuje zadania handlu - porównuje formy sprzedaży , -dokonuje podziału jednostek handlu detalicz-	porównuje przedsiębiorstwa o różnej strukturze procesu technologicznego - ustala zapotrzebowanie na materiały w ujęciu ilościowym, jakościowym i czasowym, - oblicza i interpretuje wskaźniki zużycia materiałowego, zapasów i zdolności produkcyjnej, -charakteryzuje różne rodzaje działalności, -omawia istotę outsourcingu,	potrafi analizować działalność produkcyjną, handlową i usługową, - wskazuje przykłady z otoczenia jednostek handlowych i usługowych i ocenia skuteczność ich działania, - swobodnie operuje faktami i wyciąga właściwe wnioski, - wykazuje dużą samodzielność w uzyskiwaniu informacji i zastosowaniu ich w praktyce,

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
	związane ze świadczeniem usług, - wymienia obszary outsourcingu ,	- wskazuje czynniki mające wpływ na rozwój usług, - wyjaśnia pojęcie outsourcingu ,	nego, - wyjaśnia pojęcie usługi -omawia poszczególne rodzaje usług	-wyjaśnia korzyści i zagrożenia outsourcingu - wskazuje przykłady z otoczenia jednostek handlowych i usługowych	